

הארט השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

פרשת מקץ
תשפ"ה

גיליון 242

א לעבטיגער שבת

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

פוח תבפור

פניני פרשה

"ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאור" (מא. א)

"שנתים ימים" גימטריא "תשע מאות", כמספר עמדם וקיומם של "ב' הבתי מקדשות" – וגלות "בבל" ביניהם.

ובהמשך הפסוק "ופרעה חלם והנה עומד על היאור", אפ"ל, רמז על הגאולה העתידה שנאמר עליו: **"היינו כחולמים"**, שכל הגלויות מכונים בשם **"מצרים ופרעה"** (ליקו"מ ז) וזהו לאחמ"כ: **"ופרעה חלם"** – **"הינו כחולמים"**, ו"יאור" רמז ל"גאולה", שמשם החל גאולת עם ישראל, בנסים שבקעו מהיאור.

ובמדרש **"שוחר טוב"** (תהלים יז): שלאחר החורבן מיד החלו להתפלל על בנין הבית, וזהו מיד לאחר **"שנתים ימים"** – **"ופרעה חלם והנה עומד על היאור"**.

כן אפשר להוסיף על פי מאמרם: **"אין ישראל נגאלין אלא בתשובה"** (סנהדרין צז), וב"ליקוטי מוהר"ן (עט ב) **"יאור היינו תשובה, כמ"ש (איוב כח יא) 'מבכי נהרות חבש', ששב בתשובה ובוכה על חטאי'."** וזהו **"הנהגה עומד על היאור"** רמז ל"תשובה". גם **"עומד"** הוא **"תפילה"**, **"אין עמידה על התפילה"**, דבוכות ה"תשובה" ו"התפילה" נגאלים.

ובדברי המדרש (מד"ר ריש פרשה מט) על פסוק זה: **"יהי מקץ" קץ שם לחושך וכו'"** רמז על הגאולה בכאן, כדברינו.

"ויהי מקץ שנתים ימים" (מא א)

אפ"ל **"שנתים ימים"** ר"ת **"שי"**, ע"ד מאמרם במאמר רבי יהושע בן לוי (עוקצין פ"א): **"עתידי הקב"ה להנחיל שלש מאות ועשר עולמות ומוכיח מאומרו (משלי ח) 'להנחיל אוהבי יש'."**

וזהו **"ויהי מקץ שנתים ימים"** – **מקץ שנותיו וימיו של האדם** – ע"י מעשיו הטובים זוכה – **לש"י עולמות**.

"והנה מן היאור עולות שבע פרות יפות... והנה שבע שבלים" (מא ב ה).

אפ"ל דבתוך החלום מרומז ענינו של **"יוסף"**. **"פרות"** רומז על **"בכור שורו הדר לו"** הנאמר על יוסף, ויעויין **ברמב"ן** עה"פ **"ויקרא האדם שמונת"** (בראשית ב כ) **דשור ופרה הם זכר ונקבה** – שהם מין אחד. וכן **"שבע שבלים"** מרומז חלומו של יוסף **"מאלמים אלמים בתוך השדה"**.

ומספר **"שבע"** רומז על **"צדיק"** וכמואב ב'זוהר' על הצדיק **"אנתה הוא שבת דכולי יומי"**. ו**"בפרי עץ חיים"** (שער ט"ו באב וט"ו בבבט): **דבכל מקום 'סוד צדיק' הוא אות ז'.**

ויעויין **"במדרש תנחומא"**, שיוסף תיקן לו בדבר חלומו, ואמר לו: **לא כך ראתי וכו'.** ופרעה תמה על כך, והוא שאביו מברכו **"בן פרת יוסף"** אל תקרא **בן פרת**, אלא **"בן הפרות יוסף"**. **דכל זה רמז דמהותו של יוסף הצדיק היה בדבר חלום זה.**

"ותעמדה אצל הפרות על שפת היאור" (מא א) הפרות הרעות דקות הברש, שאאלו את הפרות הטובות, נאמר לפני כן **שעמדו ליד הפרות הטובות: ותעמדנה'.**

נפל למקום שנפל רחמנא לצלן, כי הדיבור אינו מניח אותו לשכוח את השם יתברך, והבן הדבר היטב מגודל כוח הדיבור, והוא עצה נפלאה ונוראה למי שחפץ באמת לבל יאבד עולמו לגמרי חס ושלוש'.

להשיח את הלב לפני הש"ת כמו ידד וריע

ועוד לנו בגודל כוח הדיבור, כפי ששמע מוהר"ת עת התקרב לרבינו, בדבריו של החסיד רבי לוי יצחק בנדר ז"ל (דיבורי אמונה א): **עיקר הכוח שיש באדם מעל שאר הנבראים, בעולם העשייה הוא הדיבור!**

הכוח היחיד שעל ידו אפשר לפעול משהו בעולם הזה, הוא הדיבור! רק על ידי הדיבור, ע"י שמדברים להש"ת ומבקשים ממנו, ורק ממנו, כמו שרבינו אמר למוהר"ת בתחילת התקרותו, שהרגיש מחסור אמתי על אף שהיה אצל הרבה צדיקים, וגם לאחר שהתקרב לרבנו, אך בכל זאת מחסורו האמיתי לא נתמלא מיד, אלא לאחר שרבינו גילה בפניו את כוח הדיבור, וכי כל ענינו הוא: שיחה בינו לבין קונו.

כי כידוע שכהגיע מוהר"ת לראשונה אצל רבינו בסוף אלול שנת תקס"ב, נשאר אצלו בעיר ברסלב למשך כל עשרת ימי תשובה, ורבינו דיבר עמו בכל יום, ומקום השיחה היה בבית המדרש, ושם בחצר בית המדרש היה איזה יזי בולט מהכותל, עליו ישבו רבנו ומוהר"ת, ורבינו דיבר ודיבר, עד שרבינו הניח ידו הקדושה על כתפו של מוהר"ת, ונענה ואמר בזה הלשון: **"און וייטער איז זעהר גיט אז מען זיך אים דאס הארץ פאר השם יתברך אזו ויא פאר איין אמתן גוטן פריינד"** [ובנוסף על כל אלה, טוב מאוד כשמישיח את הלב לפני הש"ת כמו שמישיחין בפני ידד וריע אמיתי]. כשמוע מוהר"ת את הדיבורים הללו מפי רבינו, חש מיד שהנה הגיע למילוי מחסורו, **"דורך דער זאך וועל איך שוין קומען צו מן זאך"** [על ידי דבר זה כבר אגיע לעניין השייך לי].

והדיבור זה למוהר"ת דיבר רבינו גם לנו! רבינו אומר לנו: טוב מאוד כשמישיחין את הלב לפני הש"ת כמו שמישיחין בפני ידד וריע אמיתי.

אכן כן מתנה טובה זו של דיבור, הממשיך את השפע, נשתמש בו, נדע להעריך זאת, להכין כלים בכוח הדיבור, וכלים ריקים אל תמעיטו.

אכן כן מתנה טובה זו של דיבור, הממשיך את השפע, נשתמש בו, נדע להעריך זאת, להכין כלים בכוח הדיבור, וכלים ריקים אל תמעיטו.

אכן כן מתנה טובה זו של דיבור, הממשיך את השפע, נשתמש בו, נדע להעריך זאת, להכין כלים בכוח הדיבור, וכלים ריקים אל תמעיטו.

אכן כן מתנה טובה זו של דיבור, הממשיך את השפע, נשתמש בו, נדע להעריך זאת, להכין כלים בכוח הדיבור, וכלים ריקים אל תמעיטו.

אכן כן מתנה טובה זו של דיבור, הממשיך את השפע, נשתמש בו, נדע להעריך זאת, להכין כלים בכוח הדיבור, וכלים ריקים אל תמעיטו.

אכן כן מתנה טובה זו של דיבור, הממשיך את השפע, נשתמש בו, נדע להעריך זאת, להכין כלים בכוח הדיבור, וכלים ריקים אל תמעיטו.

אכן כן מתנה טובה זו של דיבור, הממשיך את השפע, נשתמש בו, נדע להעריך זאת, להכין כלים בכוח הדיבור, וכלים ריקים אל תמעיטו.

אכן כן מתנה טובה זו של דיבור, הממשיך את השפע, נשתמש בו, נדע להעריך זאת, להכין כלים בכוח הדיבור, וכלים ריקים אל תמעיטו.

בפרשתנו אנו לומדים על גודל כוח הדיבור לטוב או להיפך ח"ו. וכך אנו מוצאים בדברי חז"ל על הפסוק **"ויהי כאשר פתר לנו כן היה"**: **"אמר רבי אלעזר מנין שכל החלומות הולכים אחרי הפה? שנאמר: 'כאשר פתר לנו כן היה'"**, אמר רבא, והוא שפותר לו מעין חלומו. אמר ר' בריה משום זקן אחד ור' בנאה שמו: עשרים וארבעה פתרי חלומות בירושלים, פעם אחת חלמתי חלום והלכתי אצל כולם, ומה שפותר לי זה לא פתר לי זה, וכולם נתקיימו בי, לקיים בי מה שנאמר: **שכל החלומות הולכים אחרי הפה'**. (ברכות נה.)

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

ומאיך אנו רואים, על כוח הדיבור לשלילה – **"בפרשתנו"**, במדרש: **"ודבר שפתים אך למחסור"**, ע"י שאמר לשר המשקים: **"כי אם זכרתני אתך והזכרתני אל פרעה"**, נוספו לו שנתיים בבית הסוהר, שנאמר: **"ויהי מקץ שנתיים ימים"** – ששם מבטחו בו.

הַמִּשְׁךְ הַיָּיִן פְּרָשָׁה

ובדבריהם (מד"ר קהלת ז) משל לכת לסטים שהיתה חבושה בבית האסורים, חתר אחד מהם חתירה אחת וברחו כולם, נשתייר שם אחד מהן ולא ברח, כיון שבא השלטון, התחיל לחבטו במקל, אמר ליה ביש מזלא, חתירתא קמך לא הוית עריק. כך לעתיד לבוא הקב"ה אומר לרשעים, התשובה לפניכם ולא שבתם.

ואפ"ל דזהו לפני שהפרות הרעות - בולעים את הפרות הרעות נאמר "ותעמדה" - שהם עדיין לא אוכלים ובולעים אותם, והיה להם לברוח, וכל בליעתם היה - בזאת שהם לא ברוחו.

"והנה מן היאור עולת שבע פרות יפות מראה ובריאות בשר... ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקות הבשר את שבע הפרות יפות המראה והבריאות" (מא ד)

כשהם נאכלו ע"י הפרות הדקות, לא כתוב "בריאות בשר" רק "ותאכלנה... את שבע הפרות הבריאות". וכן בהמשך שמספר זאת ליוסף כתוב שעלו מן היאור שבע פרות "בריאות בשר", אולם כשהם נאכלו כתוב רק: "ותאכלנה... את שבע הפרות הראשונות הבריאות" בלי תיבת "בשר". ואפ"ל דהא חלום זה הוא חלום: "את אשר האלוקים עשה" כמו שכתוב בהמשך, לכך לא נכתב שהם נאכלו כי היה להם "בשר", כאילו יש כאן דרך טבע שהם נאכלו מחמת הבשר, אלא "בריאות" לבד.

"ויהי בבקר ותפעם רוחו" (מא. ח)

בליקוטי מוהר"ן (תורה ח): הצדיקים שמקבלים את ה'רוח חיים' מהתורה מכניעים את הרוח חיים של הרשעים, וזהו "אך אפים רוב חסד", שהרוח חיים מהצדיק רב שבקדושה שהוא 'רב חסד' מכניע את הרוח חיים של עשו, שזהו "לאלפים" - אלופי עשו. עיי"ש.

וזה אפ"ל בכאן "ויהי בבוקר" רמז על "חסד" בחינת (זוהר מקץ ר"ג ע"א) "בוקר דאברהם", עיי"כ "ותפעם רוחו", ובדברי רש"י 'מטרפיה רוחיה' שנכנע רוח חיים של הרשעים ע"י ה'רב חסד' שמכניעו. ובהמשך דבריו גם הודה ליוסף שהימנו הרוח חיים, באמרו "הנמצא כזה איש אשר רוח אלוקים בו".

"וישם אתנו נער עברי"

לכאורה יש לדייק בתיבת "וישם" דלכאורה מיותר הוא, הוי ליה למימר "ואתנו", דהא מספר כבר שהיה במשמר בית האסורים. אולם אפ"ל ע"פ דבריהם (הוריות י): 'טובתם של רשעים - רעה היא אצל צדיקים'. וזהו "שם" לשון ריחוק ע"ד הפסוק 'אם אסק שמים שם אתה' ובליקו"מ (ו) דיש לדעת שהוא רחוק, בחינת 'שם'. וזה טוענו דאע"ג שהיה 'אתנו' אבל הוא היה 'וישם' רחוק מאתנו.

כן אפשר לאומרה ע"ד החיוב, דאף שהיה "אתנו", אך הוא היה "וישם" בדמיון מחשבתו של האדם שם הוא, ומהותו של יוסף היה רחוק ממהותם הם.

"ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם וישיתוהו על ארץ מצרים" (מא לג)

ענין "נבון וחכם", ע"ד הכתוב (משלי כ"ד ג): "בחכמה יבנה בית ובתבונה יתכונן", שעיקר בנין הבית הוא בחכמה ובתבונה.

כן אפ"ל ע"פ המובא (ליקו"מ נו): 'דלפי הגדלת הדעת כן הפרנסה בנקל, וכל מי שחסר דעת ביותר, הוא יגע וטרח אחר הפרנסה ביותר'. ובכאן דיוסף היה צריך להשפיע פרנסה ושפע, הוקדם לכך "איש נבון וחכם".

"וייוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר" (מב ו)

אפ"ל "וייוסף הוא השליט... הוא המשביר" - ראשי תיבות גימטריא - שם הו"ה, דכל כוחו שהוא השליט והמשביר - נמשך הימנו יתברך.

**כתישה אחר
כתישה,
השמן
מתגלה
ומאיר לנו
לדורות...
כתיש
למאור...**

זְיִית רְאִיָּה <<

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו ז"ע

"ויזכר יוסף את החלומות אשר חלם" (בראשית מב ט)

חלומה של מוהר"ת שסיפר לרבים !

היה זה מוהר"ת זצ"ל, שבדרך כלל לא התייחס לחלומות יותר מדי, כשהיה בא אליו מי לדבר על חלום, היה מוהר"ת משיבו כלאחר יד: אל תספר לי מה שקורה לך כשאתה ישן, תאמר לי מה עובר עליך בהקיץ...". (בליקוטי הלכות - הלכות ראש חודש ז' מח מט ונ"ה, מאריך מוהר"ת על חלומות יוסף וכוחו ופרש חלומות של אחרים).

אולם היה מוהר"ת מטה אזנו לשמוע את חלומותיה של הצדקנית מרת אדל - בת רבינו, והיה מייחס להם חשיבות מיוחדת. כן העלה על הכתב בספר "חיי מוהר"ן את החלומות וחזיונות הרבים של רבינו בימי חייו הקדושים.

ובאשר לחלומות של מוהר"ת עצמו, הוא סיפר לאחרים רק על שנים שהשאירו את רישומם עליו, וביניהם היה זה חלום זה:

היה זה שבועות ספורים קודם הסתלקותו, בשבת חנוכה שנת תר"ה: ראיתי את רבינו אוחז בידו את הספר הנשרף (ספר שרבינו כתבו וציוה לשרפו בימי יו"ט) ובקשתי מרבינו שילמד עמי בספר זה. השיב לי רבינו: "עבור זה הנך כבר צריך לבוא אלי..."

לאחר שמוהר"ת סיפר על חלום זה, בוא הוא נקרא לבוא אל רבינו (שכבר היה יותר משלושים שנה לאחר הסתלקותו של רבינו לגנזי מרומים), נענה ואמר: "אף על פי שרבינו אמר לי פעם ה' עמך ואל תפחד". אעפ"י, מפחד אני מחלום זה" - - -

"אלוקיכם ואלוקי אביכם נתן לכם מטמון באמתותיכם" (בראשית מב כח)

הכסף שמצא רבי שמואל שפירא בכיסו !

עניות גדולה שררה בביתו של החסיד רבי שמואל שפירא זצ"ל, בלבבו הווער עסק תדיר בעבודת השם, והשליך אחר גוו עניני עולם הזה.

אך רבי שמואל לא שכח חלילה את בני משפחתו, על אף דביקותו הגדולה כחד משרפי מעלה הביא מחיית ביתו לילדיו ולבני ביתו, בדרכי ההשגחה העליונה.

היה זה תקופה שכל יום ששי, עת היה שב מתפלתו ב"כותל המערבי", היה מוציא מכיסו שני שילינגים לזוגתו, סכום יחסית נכבד שהיה בו עבור הוצאות השבת לבני ביתו.

עד שהתגלה הסוד; כאשר שהה רבי שמואל ליד הכותל, היו מגיעים לשם שנים מגדולי וצדיקי הדור, הלא הם: הרה"ק רבי שלמקה מזוועה"ל. וכן הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב זצ"ל.

וראה זה פלא - שניהם יחדיו, תחבו לתוך כיסי הקפטן הירושלמי של רבי שמואל, כל אחד שילינג שלם שיהיה לו לרבי שמואל להוצאות השבת.

ורבי שמואל השקוע כל כך בעבודת קונו, אינו חש, אינו רואה ואינו מרגיש, וגם אינו יודע מי הם התורמים הנכבדים והצדיקים, שרוצים חבל ונחלה בעבודתו התמה, ומעריפים עליו שפע לכבוד שבת, שפע משנה כסף באמתחתו.

"צפנת פענח" (בראשית מא מה)

רש"י: מפרש הצפונות

מפרשים את התיבות הצפונות של "מזמור שיר ליום השבת" !

היה זה החסיד הנלהב רבי הירש לייב הידוע בעבודת קונו ויוצרו בלבו הווער. ובדרכי עבודתו - שח וסיפר החסיד רבי נחמן בורשטיין (בספר בצלו של הרבי): היה זה כשסיפר לי פעם רבי הירש לייב - בדרך אגב שבליל שבת קודש היה שב לביתו בשעה מאוחרת, ושאלתיו, מה הוא עשה כל אותו הזמן והוא ענה לי בפליאה: "מה זאת אומרת? התפללתי!"

"אבל תפילת ליל שבת קצרה היא קצרה?" שאלתי. "תפילת קצרה?" התבונן בי רבי הירש לייב תמה, הבה ותראה כמה עמקו יש ב"מזמור שיר ליום השבת", הוא החל לזמר את המזמור, כשמדי פעם הוא עוצר ומסביר לי כמה דברים אפשר לכוון בו.

למשל בפסוק "טוב יהודות לה", אפשר לקחת את כל תורה ב' תנינא ב'ליקוטי מוהר"ן' - תורה של 'מי תנוכה' המדברת מתורה והודאה, וכאן הרחיב לדבר בתורה זו.

ולדוגמה: במילים "עלי עשור עלי נבל" אפשר למצוא רמז לעשרה מיני גנינה' שגילה רבינו, ב"תיקון הכללי", והפסוק "צדיק כתר יפרח"... כך ישב רבי הירש לייב ושח עמי כשעתיים וכל כולו בפנימיות "מזמור שיר ליום השבת" ו"ה' מלך".

כשסיים, שאלתי אותו: האם בכל פעם כיוונתם את כל מה שהזכרתם? "לאו דוקא" ענה, 'בכל פעם מצאתי עצמי בכל פסוק באופן אחר, אבל התפלות מה יש לך למצוא כל כך בפרקים אלו, לכן ישבתי להראות לך כמה יש בהם'.

מן הקטן שהוא יסודי הגדלים | הַיָּר הַקָּטָן שֶׁהָאֵיר לְגַדְלָהּ !

לְדִים יָקָרִים ! נמצאים אנו בעיצומם של ימי חג החנכה הקדושים, לילות שאנו כל לילה הדלקנו נרות החנכה, הנרות הקדושים שעושים לנו כל כך טוב על הלב, א איזה שמחה וקדושה פנימית שאנו חשים ומרגישים מגרות החנכה.

הבה נתבונן ונקח קצת צידה מה"נר", היה זה גדליהו שבא לחדר חשוך ואפל, ומחפש שם משהו שמאוד חשוב לו, אך מפאת החשך אין הוא יכול למצוא את הדבר שהוא מחפש.

אם נתבונן בדבר - מה שגדליהו מחפש בחדר החשוך - זה נמצא, אך החשך מסתירו שאי אפשר למצוא. ואז הוא מדליק "נר קטן", ועם נר זה, מיד הוא מוצא מה שהוא חפש.

זהו סגלתו של הנר למצוא מה שיש לנו, מה שחבוי בתוכנו, אך לא תמיד אנו רואים זאת.

אור המאיר, אפלו הוא אור קטן - זה כבר עוזר לנו.

הרבה דברים יש לנו שמאירים לנו בחיינו, "נר ה' נשמת אדם" - הנשמה הקדושה זה אור, אם נשמר עליה בטהרה, זה יאיר לנו, זה חלק אלוקי ממעל.

"כי נר מצוה ותורה אור", המצוות והתורה הם אור שמאירים לנו את הדרך, הם אשר נוסכים בנו את התקנה הפך מהחשך, טעמו וראו כי טוב השם.

רבינו נחמן מברסלב כתב ב'ליקוטי מוהר"ן' שעם כל מצוה יהיה לנו נר שנוכל לחפש את אוצרות המלך בנן עין גנונים ובאוצרות של המלך.

נזכר נר קטן מַגְרֵשׁ אֶת הַחֹשֶׁךְ, כֵּל מִצְוָה כֵּל חֶסֶד, כֵּל דָּבָר טוֹב - נוֹתֵן לָנו אֹר. מי לא אוהב אור!?